

enakolična koreniki sansk. ri, rič; primeri slovensk. reka, rečem, geršk. reo, — saigh, adipisci, segniti, Saga, ime rečice na Štorskem in Kranjskem, in nemško sagen, Sage = rečem. Na Českem teče Sazava, g = z, po keltiški Segwana, Sequana. V to versto spada ime rečice Mišlinja, die Mies, Miesling, od korenike mi, mih, giessen, fließen. Kakor iz an = bewegen, je anuma, anemos, anima, pa tudi Anas, Una, Hana, tako iz mih tudi misel in Mislinja, primeri sanskritsko man = misliti, in keltiško mana = voda, latinski manare. Tudi v imenu reke Tragisus, današnji Trais, Trasen, teči pomen gibanja, sansk. trag, gehen, bewegen, ruski tro-gaju = strecken, primeri Trages v gornjem Štorskem.

Takošna azijska domačnica je tudi sar, ser, fluere, ire, gehen, bewegen, saras flüssig, Milch, slov. svara, lat. serum, zato imena vasi v mokrih krajih stoječih: Seruše, Priserje itd. Tudi Sura, Sora spada v to versto, in na Štorskem pomeni sura, die Flüssigkeit. Še od Marboržanov po dežji lahko govoriti čuješ: „durch die Gasse fließt eine abscheuliche Sura“; primeri suro v cerkveno-slov. humidus, Sura, ime reke na Ruskem, Sora na Kranjskem. Kakor Suro nahajamo na Ruskem, tako tudi Ipata = Ipava, Vipava.

Tudi beseda dun med te domačnice spada, sansk. dhu, agitare, bewegen, dhuma, Dunst, slov. duma; pa kakor iz tur — enakopoznamljajoči besedi — je taurus, turan, tora, tako tudi iz dhu, slovenski dun v imenih gor: Veldun, kraj Mure, ponemčeno Wildon, Veldun, breg v Halozah, to je, veliki dun, der grosse Berg, postalo, primeri še dulec, zduti, zdunoti, v katerih besedah tiči pomen povišanja. Primeri Haveledun, Nevodun.

Iz teh primer se vidi, da ne smemo vsake besede berž za ptujko imeti, ako je današnji jezik več ne pozna, pa tudi dobavljamo prepričanje, da je, ker toliko drugih besed smo še ohranili, za katerih razumljenje nam le sanskritski jezik ključ podaja, tudi beseda Stira, Stirčan slovenska in starim Slovencom bila znana in v rabi v pomenih: voda, gora in bik.

(Dalje sledi.)

Ozir v stare čase.

Smešna se pripovedava dogodka, kako so prejeli Rimljani zakone ali postave od Gerkov.

Ko so namreč Rimljani od Atencov prosili zakonov, ktere jim je Solon dal, snide se veliki zbor atenski, in po dolgem posvetovanji: ali dali bi Rimljanom postave, ali ne: sklenili so, da hočejo poslati v Rim modrijana gerškega ki bode razsodil: ali so Rimljani dostojni imeti tiste postave, ki jih je preslavni Solon zložil gerškemu narodu, ali ne. Ako bi modrijan spoznal utegniti, da Rimljanje zavolj svojega neznanja ne zaslužijo taci postavi, mu je bilo ukazano, se domú vrniti ne pokazavši jih tam nikomur.

Rimljansko starašinstvo nekako zvé, kaj so si Atenci zmislili, ter se močno preplaši, ker v Rimu ni bilo takrat nobenega modrijana, ki bi bil kos s tako premodrim Gerkom razgovarjati se. Po dolgi skerbi v tej zadevi sklene slavno starašinstvo, da hočejo dobiti kakega bedaka, ki se bo pričkal z gerškim modrijanom. Ako se dogodi, da bi bedak modrijana prekosil, bode to Rimljanom še v večjo čast, ker je njih bedak od Gerka modrejši bil; ako pa modrijan zmaga, vsaj ne bodo mogli se bahati Atenci, ker gotovo slave ni, bedaka v kozji rog zapoditi.

Ko je atenski poslanec primahal v Rim, peljajo ga na ravnost na kapitol, kjer je sedel bedak na visokem mestu, oblečen kot rimsk starašina; pa od starašinstva mu je bilo ukazano, da kar ziniti ne sme.

Pripeljavši atenskega poslanca pokažejo mu norca, rekši: da je ta starašina verlo pameten, učen in prebrisan človek, ali da močno močno malo govori. Zato tudi Ate-

nec ni nobene besede reči hotel, temveč povzdigne samo proti norcu perst žugavnik. Bedak misli, da Atenec žuga mu oko izpraskati; pa spomnivše se, da ne sme ne besede spregovoriti, tudi on vzdigne tri perste, misleč s tem pokazati: ako Gerk misli meni eno oko izkopati, hočem jez njemu obedve in s tretjim perstom hočem ga razun tega še zadaviti.

Modrijan, ki je povzdignivši perst hotel pokazati, da je le eno edino bistvo, ktero vse vlada, misli, da norec povzdignivši tri perste prikazuje v Bogu pretekli, sedanji in prihodnji čas kot eno edino reč. Torej si misli, da je starašina verlo učen mož. Potem odpre svojo pest in pokaže dlan norcu, misleč mu s tem reči, da pred Bogom nič ni skritega. Ali norec razume to vse drugač in misli, da mu Gerk preti zaušnico pritisniti, in stisnivši svojo dlan pokaže modrijanu pest žugaje mu ž njo, da hoče on zaušnico s pestjo po glavi mu plačati. Gerk, ki se kaj takega nadjal ni, razloži vse drugač in misleč, da Rimljan s stisnjeno pestjo hoče reči, da Bog vseh svet derži v svoji roki, razsodi po tem, da Rimljanje znajo več ko hruške peči, in torej jim dá Solonove zakone brez vsega daljnega izpraševanja in mudenja.

L. A.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Ljubljane. V četrtek zjutraj ob 5^{3/4} uri so se presvitli cesar po železnici pripeljali v Ljubljano, se pa po zajterku naglo v Terst naprej podali obiskat Svojega brata nadvojvoda Ferdinanda Maksaa, kterege je v sredo zjutraj nesreča zadela, da je, ker sta se konja splašila, s kočije padel in si možgane tako pretrešel, da je brez zavesti obležal. Terž. časniki od srede naznanja, da so mu berž pušali in pijavke stavili in da potem mu je odleglo. Včerajni časniki razglasa veselo novico, da je svetlemu nadvojvodu čedalje bolje, ki pa še zmiraj leži v ptuji hiši blizu tam, kjer se mu je nesreča primerila. Presvitli cesar, ki so prišli v četrtek popoldne v Terst, so bili z naj večjim veseljem sprejeti.

Iz Ljubljane. Krajnska kmetijska družba, ki si v čast šteje vse predsednike avstrijskih kmetijskih društev v versti svojih družbenikov imeti, je po enoglasnem sklepu letošnjega velikega zbora tudi svetlega bana gosp. grofa Jelačića za svojega častnega družbenika izvolila in mu spodobno poklonila dotični diplom. Svetli Ban je blagovolil te dni prejem diploma s sledečim dopisom družbi poveriti:

„Slavnom gospodarskom društvu u Ljubljani! Izbor moj za člana slavnog gospodarskog društva odlikuje me i ja se na izkazanoj mi časti toj, kao što i na diplomu, koju sam uz cienjeni dopis od 10. septembra t. g. br. 256 primio, sërdačno zahvaljujem.“

„Neka slavno društvo izvoli sa moje strani primiti izraz radosti nad uspiehom, što ga je marljivim nastojanjem svojim postiglo i kog u domovini mojoj i ja želim dokučiti, rado ugledavši u sporazumljenju susiednih istovèrstnih društva jamstvo za polučenje svèrhe ove. Osobitim što-vanjem ostajem slavnog društva pripravan

Jellačić s. r., fzm. ban.“

Iz Ljubljane. V pondeljk je bilo vpričo predsednika kmetijske družbe gosp. Terpinca in nekterih gosp. društvenikov izpraševanje kmetijskih učencov iz 1. in 2. leta; veselilo nas je tudi, da so nekteri kmečki gospodarji prišli poslušati. Izpraševani so bili iz 1. leta ali iz ljubljanske kmetijske šole: Hofer Anton iz Kota na Dolenskem, Marmolja Andrej iz Jasna na Notrajskem in Vičič France iz Ternovega na Notrajskem: iz naravoslovja in kmetijske kemije, iz znanstva zemljin, iz rastlinoznanstva, iz reje sadja, murb in svilodov (židnih gosenc) in pa iz živinoreje; izpraševali so zraven začasnega profesorja kmetijstva gosp. D. Dežmana,